

Regeringens proposition

1977/78: 28

om särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto;

beslutad den 13 oktober 1977.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

INGEMAR MUNDEBO

Propositionens huvudsakliga innehåll

Skattskyldig som har haft intäkt av skogsbruk kan få uppskov med taxeringen för den del av intäkten som har satts in på särskilt konto i bank (skogskonto). Enligt gällande regler medges sådant uppskov för ett och samma beskattningsår med högst 60 % av köpeskillingen för rotsåld skog, 40 % av köpeskillingen för leveransvirke och 40 % av saluvärdet av skogsprodukter som har tagits ut till förädling i egen rörelse. I propositionen föreslås att möjligheten till uppskov ökas för skogsägare som har drabbats av stormskador på skogen i oktober 1976. Lättnaden innebär att procentalen för den högsta avdragsgilla insättningen höjs till 80, 50 resp. 50 för sådana skogsägare. Bestämmelserna avses bli tillämpliga vid 1978 och 1979 års taxeringar.

Förslag till Lag med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto

Härigenom föreskrives följande.

Om skattskyldig med intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet visar att skog har stormfällts i avsevärd omfattning i oktober 1976 på viss fastighet skall, i stället för bestämmelserna i 2 § första stycket a)-c) skogskontolagen (1954:142), gälla att uppskov för ett och samma beskattningsår får åtnjutas vid 1978 och 1979 års taxeringar med högst ett belopp, motsvarande summan av

1. åttio procent av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som har avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,
2. femtio procent av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt
3. femtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret har uttagits för förädling i egen rörelse.

Vad i första stycket sägs gäller beträffande förvärvskälla vari redovisas intäkt som – direkt eller i form av sådan utdelning från samfällighet som berättigar till uppskov enligt 2 § sista stycket skogskontolagen – härrör från fastigheten i fråga.

Vid tillämpningen av denna lag gäller i övrigt bestämmelserna i skogskontolagen.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1977-10-13

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ahlmark, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Olsson, Dahlgren, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Wikström, Johansson, Friggebo

Föredragande: statsrådet Mundebo

Proposition om särskilda bestämmelser om insättning på skogs- konto

Inledning

Betydande stormfällning av skog inträffade i oktober 1976 i Skaraborgs län och i viss utsträckning i angränsande län.

Ägare av skogsfastigheter inom Billingenområdet, företrädda av numera avlidne riksdagsmannen Bengt Börjesson i Falköping, har i en framställning till budgetdepartementet hemställt om ökade möjligheter för skogsägare inom området att göra avsättning på skogskonto. Lantbrukarnas länsförbund i Skaraborg har i en särskild skrivelse anslutit sig till framställningen.

Efter remiss har skogsstyrelsen avgett yttrande över framställningen.

Gällande bestämmelser om skogskonto m. m.

Bestämmelserna om skogskonto är intagna i skogskontolagen (1954:142, ändrad senast 1976:1096). Fysisk person, oskiftat dödsbo eller familjestiftelse som har haft intäkt av skogsbruk har enligt denna lag rätt till uppskov med inkomsttaxering för den del av skogsintäkten som sätts in på särskilt konto i bank, skogskonto (1 §). Syftet är främst att mildra verkningarna av den progressiva statliga inkomstbeskattningen genom att möjliggöra en uppdelning i beskattningshänseende av intäkten på flera år. Skogsägaren får också möjlighet att skjuta upp beskattningen av medel som sätts in på skogskonto till år, då han har kostnad för vård och underhåll av skogen. Inkomstbeskattningen av medlen sker när dessa tas ut från skogskonto (8 §). Medlen får stå inne på kontot under högst tio år (6 §). Belopp, för vilket uppskov med taxeringen yrkas, skall vara inbetalt till banken senast den dag, då den skattskyldige skall lämna sin självdeklaration (5 §).

Rätten till uppskov enligt skogskontolagen är begränsad i fråga om beloppet (2 §). För varje förvärvskälla får uppskovet för ett och samma beskattningsår avse högst 60 % av köpeskillingen vid upplåtelse av avverkningsrätt, 40 % av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt 40 % av saluvärdet av skogsprodukter som har uttagits för förädling i egen rörelse. Har i förvärvskällan redovisats utdelning från marksamfällighet får uppskov åtnjutas till den del utdelningen härrör från intäkt av skogsbruk i samfälligheten under det beskattningsår vartill utdelningen hänför sig på samma sätt som om denna del utgjort intäkt av skogsbruk, som den skattskyldige har drivit själv.

Vid flera tillfällen har rätten till avdragsgill insättning på skogskonto vidgats provisoriskt som stödåtgärd vid stormfällningar. Procenttalen för sådan insättning har höjts till 80, 50 resp. 50 för skogsägare som har drabbats av stormskador på grund av stormfällningar i februari 1954, januari 1956, vintern 1966–1967, september 1969 samt oktober och november 1971. I juni 1973 stormfälldes viss skog i Järntlands län och i november samma år inträffade en stormfällning av större omfattning i sydöstra Sverige. Också dessa båda stormfällningar föranledde en provisorisk höjning av procenttalen till 80, 50 resp. 50. Bestämmelser härom meddelades i lagen (1974:173) med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto (prop. 1974:62, SkU 1974:19, rskr 1974:118). Höjningen av procenttalen gällde för beskattningsåren 1973 och 1974.

Framställningen

I sin framställning uppger de ifrågavarande skogsägarna att stormfällningen i oktober 1976 på västra och södra Billingen kan uppskattas till omkring 50 000 skogskubikmeter. Det stormfälda virket måste tillvaratas och ger på kort sikt upphov till ökade skogsuttag, som emellertid senare kommer att följas av minskade uttag. Denna ojämnhet i uttagen leder till ogynnsamma skatteeffekter, som kan mildras om skogsägarna får rätt till förhöjd insättning på skogskonto. Enligt skogsägarnas uppfattning bör genom en tidsbegränsad lagstiftning tillåtas skogskontoinsättning på högst 80 % av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt, 60 % av den på beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter och 60 % av saluvärdet för skogsprodukter som under beskattningsåret har uttagits för förädling i egen rörelse.

Skogsstyrelsens yttrande

Skogsstyrelsen har avgett sitt yttrande efter hörande av skogsvårdsstyrelsen i Skaraborgs län. Skogsvårdsstyrelsen påpekar att det stormfälda virket väsentligen utgörs av äldre granskog. Billingenområdet har, fortsätter

skogsvårdsstyrelsen, sedan tidigare en hög population av granbarkborre. Risken för massförökning av denna skadeinsekt är mycket stor om inte virket upparbetas i tid. Mot bakgrund av detta förhållande finner skogsstyrelsen att berörda skogsägare, dvs. i första hand skogsägare i Billingenområdet, skall beredas möjlighet till vidgad insättning på skogskonto.

Genom skogsstyrelsens försorg har utarbetats en promemoria över stormfällningen i Skaraborgs län. Av promemorian framgår att stormfällningen inom vissa begränsade områden i den norra länsdelen omfattar närmare 100 000 skogskubikmeter. Stormen har drabbat vissa områden mycket hårt. Särskilt drabbat är västra delen av Billingenbergen, där mellan 40 000 och 50 000 skogskubikmeter har stormfällts. Stormfällningen motsvarar på flera fastigheter i detta område mer än två årsavverkningar.

Föredraganden

I oktober 1976 inträffade stormfällning av skog i Skaraborgs län. I första hand drabbades norra delen av länet. Även i angränsande län stormfällades viss skog.

Vid de tidigare tillfällen då skogsägare har fått sina möjligheter att utnyttja skogskonto vidgade, har stormfällningarna i allmänhet varit av större omfattning. Även om stormskadorna i oktober 1976 totalt sett var förhållandevis begränsade, har vissa områden drabbats hårt. På vissa fastigheter motsvarar stormfällningen flera årsavverkningar. Enligt min uppfattning bör även denna gång skogsägare, som i betydande grad har drabbats av stormfällning, få sina möjligheter att utnyttja skogskonto vidgade. Genom att beskattningen av insatta likvider för stormfällt virke skjuts framåt stimuleras en snar upparbetning av virket. Detta är angeläget från skogsvårdssynpunkt. Härtill kommer att insatta belopp kan användas till att betala kostnader för reproduktionsåtgärder under senare år.

De vidgade uppskovsmöjligheterna har vid tidigare tillfällen anknutit till skogsintäkterna vissa angivna beskattningsår. För en del idkare av skogsbruk omfattar räkenskapsåret annan tid än kalenderår. Jag anser det därför lämpligare att låta bestämmelserna gälla intäkter som normalt skulle ha tagits till beskattning vid vissa taxeringar. Bestämmelserna bör inte göras tillämpliga på intäkter som har beskattats tidigare än vid 1978 års taxering. Det kan nämligen antas att stormskadorna endast i begränsad utsträckning har gett upphov till skattepliktiga intäkter som har beskattats vid 1977 års taxering. För att hindra bl. a. insektsangrepp är det emellertid angeläget att det stormfällda virket skyndsamt upparbetas och transporteras ur skogen. Giltighetstiden för de förmånligare uppskovsbestämmelserna bör därför inte göras för lång. Mot bakgrund av det anförda föreslår jag att bestämmelserna görs tillämpliga på intäkter som belöper på beskattningsår för vilket taxering i första instans sker åren 1978 och 1979.

Som tidigare har påpekats får delägare i marksamfällighet i vissa fall göra

insättning på skogskonto för den del av utdelning från samfälligheten som härrör från intäkt av skogsbruk. Enligt min mening bör den vidgade uppskovsrätten gälla också för sådan utdelning. De förmånligare bestämmelserna bör gälla oberoende av om det är den skattskyldiges fastighet eller samfälligheten som har drabbats av stormfällning. Om endast samfälligheten har drabbats förutsätter den vidgade uppskovsrätten att den skattskyldige redovisar sådan utdelning som nyss nämnts.

Vid de tidigare tillfällen då de förmånligare uppskovsbestämmelserna gällt, har den övre gränsen för insättning på skogskonto varit 80 % av intäkten för rotsåld skog och 50 % av intäkten för avyttrade skogsprodukter och av värdet av uttag till egen rörelse. Samma procentsatser bör tillämpas även denna gång. Som förutsättning för tillämpning av bestämmelserna bör, enligt mönster från lagstiftningen vid tidigare tillfällen, gälla att den skattskyldige genom intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet visar att skog i avsevärd omfattning har stormfällts på fastigheten i oktober 1976.

Jag vill betona att det nu framlagda förslaget inte innebär något ställnings-tagande till frågan hur beskattningen i allmänhet skall ske när extraordinära skogsintäkter uppkommer till följd av t. ex. stormfällningar. Förslag om utformningen av den framtida skogsbeskattningen är f. n. under utarbetande i budgetdepartementet. Frågan kommer att behandlas i det sammanhanget.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga inom budgetdepartementet upprättat förslag till lag med särskilda bestämmelser om insättning på skogskonto.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.